

Revisionsrapport

Granskning av verkställighet av fullmäktigebeslut

Hörby kommun

Projektledare
Alf Wahlgren
Projektmedarbetare
Mimmi Praks
December/2016

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1. Bakgrund	4
1.2. Revisionsfråga	4
1.3. Revisionskriterier	4
1.4. Kontrollmål	4
1.5. Avgränsning och metod.....	4
2. Formella utgångspunkter	5
2.1. Lagstiftning.....	5
2.2. Fullmäktiges arbetsordning	6
3. Iakttagelser och bedömningar	8
3.1. Beslut som fattats av kommunfullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen har verkställts	8
3.1.1. Bedömning.....	9
3.2. Rutiner finns för uppföljning	9
3.2.1. Bedömning.....	10
3.3. Appendix	10
3.3.1. Bedömning.....	11
4. Revisionell bedömning	12
4.1. Rekommendationer	12
Bilaga 1	14
4.1.1. Fullmäktigebeslut 2015-2016	14

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hörby kommun har PwC granskat verkställigheten av fullmäktigebeslut mellan åren 2015 och 2016. Granskningens revisionsfråga har varit: *Har kommunstyrelsen en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs?* Efter genomförd revision och genomgång av granskningens samtliga kontrollmål gör vi bedömningen att kommunstyrelsen inte har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs.

Nedan följer våra bedömningar och rekommendationer utifrån granskningens kontrollmål.

Beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen har verkställts.

I genomgången av totalt 57 kommunfullmäktigebeslut bedöms 41 beslut som verkställda och 14 beslut som pågående ärenden och två beslut som ej verkställda. Av de pågående ärendena är 10 medborgarförslag som är under handläggning och resterande tre ärenden avser uppdrag till nämnder och en organisationsgrupp.

Av sammanlagt 34 granskade beslut avseende medborgarförslag beslutade kommunfullmäktige i hälften av fallen (17 st) att överlämna förslaget till tekniska nämnden för beredning och beslut. Många av dessa beslut har inte nått kommunfullmäktige vilket bedöms som otillfredsställande.

Då det i beslutsformuleringen saknas uppgifter om när uppdraget ska vara färdigt och när det ska återrapporteras till kommunfullmäktige bedöms det som en uppenbar risk för att kommunfullmäktige inte får besked om huruvida deras beslut blir verkställda eller inte, vilket tre ej verkställda beslut vittnar om.

Rutiner finns för uppföljning

Skriftliga rutiner finns och efterföljs när det gäller redovisning av ej besvarade motioner och ej handlagda medborgarförslag.

Redovisningen i fullmäktigeprotokollen av nämndernas beslut i medborgarförslag är otydlig och inkonsekvent, och det finns ingen skriftlig rutin som reglerar hur nämnderna ska återredovisa sina beslut i medborgarförslag samt hur de ska redovisas för kommunfullmäktige.

Tekniska nämndens inskickade protokoll avseende beslut i medborgarförslag som inte redovisats för kommunfullmäktige, visar att det brister i kommunkansliets hantering av protokollen.

Mot bakgrund av att vi i vår granskning funnit tre ärenden som inte verkställts bedömer vi det som allvarligt att en rutin saknas för uppföljning av kommunfullmäktiges beslut.

Rekommendationer

Kommunstyrelsen bör se till:

- ✓ att datum specificeras för när återrapportering av uppdrag ska ske
- ✓ att riktlinjer upprättas för hur kommunstyrelsen ska bevaka fullmäktigebeslut och att verkställda beslut återrapporteras till kommunstyrelsen
- ✓ att en rutin införs som innebär att alla oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige

- ✓ att nämndernas beslut i medborgarförslag tydligare redovisas under rubriken *"Nämndernas beslut i medborgarförslag"*, och kompletteras med en kort sammanfattning av innehållet i besluten

I övrigt bör kommunstyrelsen omgående:

- ✓ åtgärda bristen att tekniska nämndens insända beslut i medborgarförslag inte redovisas i kommunfullmäktige
- ✓ säkerställa att kommunfullmäktiges beslut avseende ersättares yttranderätt och rätt att anteckna sin mening till protokollet skrivs in respektive nämnds reglemente
- ✓ återföra beslutet om utökad LOV till kommunfullmäktige för nytt beslut i ärendet.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Av 3 kapitlet 14 § i kommunallagen framgår det att nämnderna ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs. Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för verkställigheten enligt 6 kapitlet 4 § punkt 3 och det framgår att det åligger särskilt styrelsen att verkställa fullmäktiges beslut.

Bakgrunden till granskningen är revisorernas bedömning av väsentlighet och risk.

1.2. Revisionsfråga

Har kommunstyrelsen en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs?

1.3. Revisionskriterier

Revisionskriterierna hämtas från kommunallagen.

1.4. Kontrollmål

- Beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen har verkställts
- Rutiner finns för uppföljning.

1.5. Avgränsning och metod

Granskningen avser nämnders och styrelser verkställighet av kommunfullmäktigebeslut. Med utgångspunkt från fullmäktiges sammanträdesprotokoll har vi valt ut och granskat verkställigheten av 31 fullmäktigebeslut år 2015 och 27 beslut 2016. Besluten har valts ut utifrån att de inneburit ett formulerat uppdrag till en tjänsteman, kommunstyrelsen eller en nämnd. Beslut som avser motioner, medborgarförslag samt remittering av motioner har också granskats. I bilaga 1 redovisas de utvalda besluten och vad som hänt med dem.

Vårt tillvägagångssätt har varit att tillsammans med kommunkonferenskontrollerna kontrollera huruvida kommunfullmäktiges beslut om uppdrag till styrelsen och nämnderna är verkställda eller ej. I denna del har vi haft tillgång till kommunens ärendehanteringssystem w3d3.

Intervjuer har genomförts med kommunkonferenskontrollerna på kommunledningskontoret samt nämndkonferenskontrollerna på tekniska nämnden.

Rapporten har varit föremål för sakgranskning.

2. Formella utgångspunkter

2.1. Lagstiftning

I kommunallagens 5 kapitel 23 § fastslås det att ärenden i fullmäktige får väckas av:

1. en nämnd,
2. en ledamot genom motion,
3. revisorerna, om ärendet gäller förvaltning som har samband med revisionsuppdraget eller om ärendet gäller granskningen,
4. en fullmäktigeberedning, om fullmäktige har föreskrivit det,
5. den som är folkbokförd i kommunen eller i en kommun inom landstinget, om fullmäktige har beslutat det (medborgarförslag), eller
6. styrelsen i en sådan juridisk person som avses i 3 kap. 16 a–18 b §§, om fullmäktige har beslutat det för särskilda fall.

Nämnders och styrelses ansvar för verkställande av fullmäktigebeslut fastslås i följande kapitel och paragrafer i kommunallagen:

Styrelsens och nämndernas uppgifter

3 kap 14 § Nämnderna bereder fullmäktiges ärenden och ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs.

3 kap 15 § Nämnderna skall redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort sådana uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem med stöd av 10 § första stycket och 12 §.

Fullmäktige skall besluta om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

6 kap 4 § punkt 3 Det åligger särskilt styrelsen att verkställa fullmäktiges beslut.

Beslut ska, om inte annat sägs, verkställas så snart som möjligt. I ytterst få fall kan det finnas anledning att invänta beslutets lagakraftvinnande. Inväntande av klagotidens utgång behöver endast ske i de fall det av särskilda skäl kan antas att beslutet kommer att överklagas och att ett återställande av verkställt beslut inte är möjligt.

När det gäller beredningen av ärenden framgår följande i kommunallagen:

Hur ärenden bereds

5 kap 26 § Innan ett ärende avgörs av fullmäktige, skall det ha beretts antingen av en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör eller av en fullmäktigeberedning.

5 kap 27 § Om ett ärende har beretts bara av en fullmäktigeberedning, skall en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör alltid ges tillfälle att yttra sig.

5 kap 28 § Styrelsen skall alltid ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av en annan nämnd eller av en fullmäktigeberedning.

Styrelsen skall lägga fram förslag till beslut i ett ärende, om inte någon annan nämnd eller en fullmäktigeberedning har gjort det.

5 kap 32 § Ett brådska ärende får avgöras trots att ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.

5 kap 33 § En motion eller ett medborgarförslag bör beredas så, att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes.

Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, skall detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskriva motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning. Lag (2002:249).

5 kap 63 § Fullmäktige skall i en arbetsordning meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för fullmäktiges sammanträden och handläggningen av ärendena.

5 kap 64 § Arbetsordningen ska alltid innehålla föreskrifter om:

8. handläggningen av motioner, interpellationer och frågor.

En självklar förutsättning för att beslut ska kunna verkställas är att uppdrag och eventuella direktiv är klart formulerade och att den som fått uppdraget informeras om det. Detta ställer kvalitativa krav på beslutsutformningen och att det finns fungerande expedieringsrutiner.

2.2. Fullmäktiges arbetsordning

Kommunfullmäktiges arbetsordning fastställdes i KF 2012-01-30 § 15. Nedan redogörs för vad arbetsordningen fastslår avseende medborgarförslag, motioner och beredning av ärenden.

Medborgarförslag – 31 §

- *Ett medborgarförslag ska vara skriftligt och undertecknat av en eller flera personer om det skickas in som brev. Namnförtydligande, adress och telefonnummer skall anges. Lämnas medborgarförslaget via formulär på kommunens hemsida skall e-postadress också anges och förslaget bekräftas med förslagsställaren.*
- *Ett medborgarförslag kan bara behandlas av fullmäktige om det ligger inom fullmäktiges befogenhetsområde.*
- *Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma medborgarförslag.*
- *Om medborgarförslaget inte uppfyller grundkriterierna enligt ovan kan fullmäktiges ordförande bestämma att medborgarförslaget inte ska behandlas.*
- *Medborgarförslaget väcks genom att det lämnas in till kommunens kansli eller skickas in via formuläret på kommunens hemsida.*
- *Medborgarförslag ska beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes.*
- *När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas.*
- *Fullmäktige får överlåta till styrelsen eller annan nämnd att besluta i ett ärende som väckts genom medborgarförslag utom i de fall som anges i 3 kap 9 § KL. Sådant beslut får fattas utan föregående beredning. Förslagsställaren ska i så fall underrättas om vilken nämnd som i fortsättningen kommer att handlägga ärendet. Om fullmäktige har överlåtit ärendet till en nämnd gäller inte följande bestämmelser som avser handläggningen i fullmäktige.*
- *Den som väckt ett medborgarförslag ska ha rätt att yttra sig i fullmäktige eller i styrelsen eller i den nämnd till vilken fullmäktige överlämnat ett medborgarförslag när förslaget behandlas.*
- *De närmare formerna för detta bestäms av ordföranden.*
- *Kommunstyrelsen skall två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte har beretts färdigt på samma sätt som gäller motioner.*

Motioner – 33 §

- *En motion skall vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter.*
- *Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.*
- *En motion väcks genom att den lämnas in till kommunstyrelsens kansli.*
- *En motion får också lämnas vid ett sammanträde med fullmäktige.*

- *En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.*
- *Kommunstyrelsen skall två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen skall göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.*

Beredning av ärenden – 36 §

- *Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige skall behandla skall remitteras.*
- *Styrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.*
- *På varje ordinarie sammanträde med fullmäktige skall redovisas de fullmäktigeärenden som kommit in efter det närmast föregående ordinarie sammanträdet samt de beslut om beredning och remiss av sådana ärenden som har fattats.*

Återredovisning från nämnderna – 37 §

- *Fullmäktige beslutar om omfattningen och formerna för nämndernas återredovisning av uppdrag som fullmäktige lämnat. Närmare bestämmelser härom anges i respektive nämnds reglemente.*

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1. Beslut som fattats av kommunfullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen har verkställts

År 2015

För år 2015 har vi granskat 30 kommunfullmäktigebeslut. Av dessa 30 beslut gällde 18 medborgarförslag, sex avsåg motioner, två beslut avsåg återremisser och ett beslut var ett svar på en motion. Vidare beslutade kommunfullmäktige i ett ärende angående ersättares yttranderätt och rätt att anteckna sin mening till protokollet, och i ett annat ärende att kommunfullmäktiges sammanträdeska annonseras i Lokaltidningen Mellanskåne.

I samband med att kommunfullmäktige behandlade årsredovisningen för 2014 beslutade kommunfullmäktige att uppdra åt kommunstyrelsen att upprätta en handlingsplan för hur de ej uppnådda finansiella målen ska uppnås på kort och lång sikt.

Vår granskning av huruvida kommunfullmäktiges beslut verkställts visar att samtliga 18 medborgarförslag från 2015 är besvarade och beslutade. Vi noterar dock att fyra medborgarförslag som handlagts och besvarats av tekniska nämnden inte varit föremål för information i kommunfullmäktige. Enligt tekniska nämndens sekreterare finns det kvitto på att tekniska nämndens beslut i dessa ärenden har översänts till kommunfullmäktige för information.

Samtliga motioner är besvarade och återremisserna har beretts och beslutats.

När det gäller kommunfullmäktiges beslut 2015-03-30, § 49 avseende ersättares yttranderätt och rätt att anteckna sin mening till protokollet, att ersättarnas rätt ska skrivas in respektive nämnds reglemente, hittar vi inga belägg för att beslutet verkställts.

Beslut om utvärdering av annonsering i Lokaltidningen Mellanskåne skulle vara klar i november 2015, men blev inte avrapporterat i fullmäktigen förrän den 29 augusti i år.

Kommunfullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen att upprätta en handlingsplan har heller inte, enligt uppgift från ekonomichefen, verkställts.

År 2016

För år 2016 har 27 kommunfullmäktigebeslut granskats. Även för denna period utgör många av besluten medborgarförslag, 16 stycken. I övrigt avsåg fyra beslut återremisser, tre är svar på motion och ett beslut gällde en motion. Därutöver beslutade kommunfullmäktige i två ärenden att ge ett uppdrag till styrelsen och samtliga nämnder, och i ett ärende ge ett uppdrag till miljönämnden.

Av de 16 granskade medborgarförslagen är 10 under handläggning. Fyra förslag är beslutade och besvarade av tekniska nämnden. Ett förslag har besvarats av byggnadsnämnden och kommunstyrelsen har återremitterat ett medborgarförslag till arbetsutskottet. Tekniska nämndens beslut i medborgarförslagen har heller inte detta år varit föremål för information i kommunfullmäktige. Enligt tekniska nämndens sekreterare finns det kvitto på att även dessa beslut har översänts till kommunfullmäktige.

Samtliga återremisser har färdigbehandlats och beslut föreligger. Den enda motionen hittills från år 2016 anses besvarad.

Kommunfullmäktiges uppdrag till varje nämnd (KF 2016-01-25, § 10), att utifrån program för uppföljning av privata och kommunala utförare, utarbeta anvisningar för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp kommer att redovisas i samband med årsredovisningen.

Kommunfullmäktiges uppdrag (KF 2016-02-29, § 26) att utöka organisationsgruppens uppdrag (översyn av den politiska organisationen och dess arbetsformer samt en översyn av förvaltnings- och nämndsorganisationen för 2015-2018) är ett pågående ärende. Vi noterar att det inte står någonting i beslutet om när översynen ska vara klar och återrapporteras till kommunfullmäktige.

När det gäller uppdraget till miljönämnden (KF 2016-09-26, § 137) att nämndens reglemente kompletteras med hänsyn till att nämnden ska ha ansvar för kontroll och kunskap om kommunens utomhusluft, så kommer miljönämnden att behandla detta ärende på sitt sammanträde den 13 december 2016. Vi noterar även gällande detta beslut att det saknas uppgift om när kompletteringen av reglementet ska vara klart.

3.1.1. *Bedömning*

Av vår genomgång av totalt 57 kommunfullmäktigebeslut så bedömer vi 41 beslut som verkställda och 14 beslut som pågående ärenden och två beslut som ej verkställda. Av de pågående ärendena är 10 medborgarförslag som är under handläggning och resterande tre ärenden avser uppdrag till nämnder och en organisationsgrupp.

När det gäller medborgarförslag så är det vanligast att kommunfullmäktige beslutar överlämna det till någon nämnd eller styrelsen för beredning och beslut. I några fall remitteras medborgarförslaget till styrelsen eller en nämnd för endast beredning. Av sammanlagt 34 granskade beslut avseende medborgarförslag så beslutade kommunfullmäktige i hälften av fallen (17 st) att överlämna förslaget till tekniska nämnden för beredning och beslut. Mot den bakgrunden är det otillfredsställande att tekniska nämndens beslut i dessa ärenden inte har blivit redovisade för kommunfullmäktige. Varför det blivit så kan kommunsekreteraren i nuläget inte svara på.

I granskningen har vi också noterat att när kommunfullmäktige beslutar ge ett uppdrag till någon så saknas det ofta i beslutsformuleringen uppgifter om när uppdraget ska vara färdigt och när det ska återrapporteras till kommunfullmäktige. Att dessa uppgifter saknas i besluten innebär en uppenbar risk att kommunfullmäktige inte får besked om huruvida deras beslut blir verkställda eller inte. Som exempel på det kan nämnas kommunfullmäktiges beslut att 2015 ge kommunstyrelsen i uppdrag att upprätta en handlingsplan för hur de ej uppnådda finansiella målen ska uppnås. Detta uppdrag har aldrig återredovisats i kommunfullmäktige.

3.2. *Rutiner finns för uppföljning*

När det gäller medborgarförslag och motioner anges i kommunfullmäktiges arbetsordning att de som inte har beretts färdigt ska redovisas två gånger per år. För motioner anges specifikt april och oktober och för medborgarförslag på samma sätt som för motioner, d v s också i april och oktober.

Enligt kommunallagens 6 kap § 27 a ska ett ärende som väckts genom medborgarförslag om möjligt handläggas så att ärendet kan avgöras inom ett år från det att det väcktes i fullmäktige. En nämnd som handlägger sådana ärenden skall minst en gång om året informera fullmäktige om de beslut som fattats i ärendena. Vi noterar att det står ingenting i kommunfullmäktiges arbetsordning om hur nämnderna ska informera fullmäktige om vilka beslut de fattat med anledning av medborgarförslag.

Det finns dock en odokumenterad praxis som innebär att medborgarförslag återredovisas under rubriken *Meddelande*. Enligt uppgift från nuvarande kommunsekreteraren har det funnits sju kommunsekreterare de senaste tre åren, vilket avspeglas i praxis kring redovisningen. Under 2015 redovisades medborgarförslag vid fem tillfällen under paragrafrubrikerna: *Meddelande*, *Med-*

delanden kommunfullmäktige 2015-11-30 samt *Meddelanden*. Vid de tre första tillfällena redovisades endast rubriken på medborgarförslaget och kommunfullmäktige beslutade godkänna redovisningen samt lägga meddelandet till handlingarna. Vi de två senare tillfällena redovisades medborgarförslagen utifrån vilken nämnd som beslutat i ärendet följt av sammanträdesdatum och paragraf. Vi dessa tillfällen finns inget beslut från kommunfullmäktige.

För 2016 har nämndernas beslut i medborgarförslag hittills redovisats vid två tillfällen (januari och april) under rubriken *Meddelande*. Vi båda tillfällena redovisas vilken nämnd som beslutat i ärendet samt sammanträdesdatum och paragraf.

I några fall har medborgarförslag återredovisats under just paragrafrubriken *Medborgarförslag* där kommunfullmäktige beslutar att medborgarförslaget anses besvarat.

Även när det gäller redovisningen av ej handlagda medborgarförslag skiljer sig praxis över tiden. I april 2015 redovisas medborgarförslagen endast med rubriker och ingen annan information därutöver. I oktober samma år är redovisningen fylligare med information om diarienummer samt när medborgarförslaget beräknas beslutas på kommunfullmäktige.

För år 2016 innehåller redovisningen av ej handlagda medborgarförslag uppgifter om diarienummer, ärenderubrik, samt när och till vem kommunfullmäktige beslutat överlämna förslaget.

Redovisningen av obesvarade motioner har i stort följt den praxis som gällt för ej handlagda medborgarförslag.

I kommunfullmäktiges arbetsordning finns det ingen rutin beskriven som säkerställer att kommunfullmäktige ges information om att deras beslut faktiskt verkställs. Någon informell praxis tillämpas heller inte, vilket de två ej verkställda besluten utgör vittnesbörd om.

3.2.1. *Bedömning*

Skriftliga rutiner finns och efterföljs när det gäller redovisning av ej besvarade motioner och ej handlagda medborgarförslag.

Redovisningen i fullmäktigeprotokollen av nämndernas beslut i medborgarförslag är otydlig och inkonsekvent. Det finns ingen skriftlig rutin som reglerar hur nämnderna ska återredovisa sina beslut i medborgarförslag eller hur dessa ska redovisas för kommunfullmäktige. Nuvarande praxis att bara återge ärenderubrik och i förekommande fall sammanträdesdatum plus paragraf i fullmäktigeprotokollet kan inte anses vara tillräckligt för att följa lagens intention om att fullmäktige ska informeras om besluten. Därutöver förefaller det brista i kommunkansliets hantering av tekniska nämndens inskickade beslut i medborgarförslag som inte kommit med som ärenden till kommunfullmäktige, trots att dessa avlämnats från tekniska nämnden.

När det gäller rutiner för uppföljning av kommunfullmäktiges beslut utöver motioner och medborgarförslag så saknas det både en formell och informell rutin för det. Mot bakgrund av att vi i vår granskning funnit tre ärenden som inte verkställts bedömer vi det som allvarligt att en rutin för uppföljning av kommunfullmäktiges beslut saknas.

3.3. *Appendix*

I samband med att kommunfullmäktige den 20 juni 2012 behandlade en begäran om att utöka omfattningen av LOV (Lagen om valfrihet), beslutade kommunfullmäktige med ändring av § 148 2009 att Lagen om valfrihet (LOV) skulle omfatta hemtjänst med service, omvårdnad och delegerad hemsjukvård. Kommunfullmäktige beslutade uppdra åt socialnämnden att fatta beslut om förfrågningsunderlag.

Socialnämnden har sedan 2012 haft som mål att införa utökningen av LOV men har i årsredovisningarna återkommande rapporterat att detta är ej utfört. År 2013 anger socialnämnden att det på grund av det rådande ekonomiska läget inte varit möjligt införa utökningen av valfriheten.

Enligt socialnämndens ordförande finns det för närvarande inga planer på att införa den utökade omfattningen av LOV.

3.3.1. Bedömning

Exemplet ovan understryker ytterligare kommunstyrelsens brist på en uppföljande rutin avseende verkställigheten av kommunfullmäktigebeslut. Om det funnits en sådan skulle kommunstyrelsen efterhört med socialnämnden varför de inte verkställt kommunfullmäktiges beslut, och därefter återfört ärendet till kommunfullmäktige som fått ta ställning till huruvida det ska skjutas till mer medel eller att återkalla beslutet. Det kan enligt vår mening inte ankomma på socialnämnden att ensidigt besluta att ej genomföra kommunfullmäktiges beslut.

4. Revisionell bedömning

Granskningens revisionsfråga har varit: *Har kommunstyrelsen en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs?* Efter genomförd revision och genomgång av granskningens samtliga kontrollmål gör vi bedömningen att kommunstyrelsen inte har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs. Denna bedömning grundar sig på följande iakttagelser och bedömningar:

- Tre beslut i kommunfullmäktige är ej verkställda.
- Det brister i kommunkansliets hantering av tekniska nämndens inskickade beslut i medborgarförslag som inte kommit med som ärenden till kommunfullmäktige.
- I kommunfullmäktiges beslutsformulering saknas för det mesta uppgifter om när ett uppdrag ska vara färdigt och när det ska återrapporteras till kommunfullmäktige.
- Det finns ingen rutin som reglerar hur nämnderna ska återredovisa sina beslut i medborgarförslag och hur det ska redovisas för kommunfullmäktige.
- Kommunstyrelsen saknar en tillförlitlig rutin för uppföljning av att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

4.1. Rekommendationer

Utifrån de iakttagelser och bedömningar som gjorts i föreliggande granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att i görligaste mån specificera datum för när återrapportering av uppdrag ska ske. Tydligt formulerade direktiv om när beslutet ska vara verkställt och återrapporterat ger bättre förutsättningar för ansvarsutkrävande och uppföljning. Inte minst blir behovet av tydliga direktiv och tidsramar synligt vid mer omfattande beslut som berör flera nämnder. Vidare är det en förutsättning för att kommunstyrelsen fullt ut ska kunna ta det yttersta ansvaret för verkställigheten.

Kommunstyrelsen bör i större utsträckning formalisera rutinerna för uppföljningen av fullmäktigebeslut, och vi anser att det bör upprättas dokumenterade riktlinjer avseende hur kommunstyrelsen ska bevaka fullmäktigebeslut och att verkställda beslut ska återrapporteras till kommunstyrelsen. Den senare rutinen anser vi viktig med anledning av kommunstyrelsens uppgift enligt kommunallagens 6 kap. 1 § att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Vi anser också att kommunstyrelsen bör införa en rutin som innebär att alla oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige. Exempelvis kan en ärendebalanslista utifrån kommunfullmäktiges sammanträden sammanställas och därefter kan ärendena följas upp kontinuerligt och årligen återrapporteras till kommunfullmäktige.

När det gäller formerna för hur nämndernas beslut i medborgarförslag tydligare kan redovisas föreslår vi att de redovisas i kommunfullmäktige under rubriken *"Nämndernas beslut i medborgarförslag"*, och att redovisningen utöver datum och diarienummer innehåller en kort sammanfattning av innehållet i besluten.

I övrigt bör kommunstyrelsen omgående:

- ✓ åtgärda bristen att tekniska nämndens insända beslut i medborgarförslag inte redovisas i kommunfullmäktige

-
- ✓ säkerställa att kommunfullmäktiges beslut avseende ersättares yttranderätt och rätt att anteckna sin mening till protokollet skrivs in respektive nämnds reglemente
  - ✓ återföra beslutet om utökad LOV till kommunfullmäktige för nytt beslut i ärendet.

Bilaga 1

4.1.1. Fullmäktigebeslut 2015-2016

Datum	§	Ärende	Beslut	Dnr KS	Uppföljning
2015-01-26	11	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2014/429	Redovisad i KF 2015-05-25
2015-01-26	13	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2015/060	Redovisad i KF 2015-05-25
2015-01-26	14	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2015/061	Redovisad i KF 2015-05-25
2015-02-23	27	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2015/080	Redovisad i KF 2015-05-25
2015-02-23	28	Medborgarförslag	Remitteras till kommunstyrelsen för beredning	2015/081	Besvarat i KF 2015-06-22
2015-02-23	32	Motion	Remitteras till miljö- och byggnämnden för beredning	2015/076	Besvarad i KF 2015-11-30
2015-02-23	33	Motion	Remitteras till miljönämnden för beredning	2015/077	Besvarad i KF 2016-04-25
2015-03-30	47	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2015/103	Besvarat i TN 2015-11-12
2015-03-30	48	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2015/141	Redovisad i KF 2015-06-22
2015-03-30	49	Övergripande	Enligt förslag till beslut från KS	2015/092	Ej verkställt
2015-03-30	50	Övergripande	Annonseringen ska utvärderas i november 2015.	2014/444	Redovisad i KF 2016-08-29
2015-03-30	51	Motion	Remitteras till kommunstyrelsen för beredning	2015/109	Besvarad i KF 2016-01-25
2015-04-27	63	Medborgarförslag	Medborgarförslaget anses besvarat	2014/070	Besvarat i KF 2015-04-27
2015-04-27	64	Medborgarförslag	Remitteras till kommunstyrelsen för beredning	2015/157	Avslås i KF 2016-09-26
2015-04-27	65	Medborgarförslag	Överlämnas till miljönämnden för beredning och beslut	2015/158	Redovisad i KF 2016-01-25
2015-04-27	67	Uppdrag till NN	Uppdra åt KS att upprätta en handlingsplan för ej uppnådda må	2015/052	Ej verkställt
2015-04-27	71	Motion	Remitteras till kommunstyrelsen för beredning	2015/148	Besvarad i KF 2016-05-30
2015-05-25	88	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2015/190	Besvarat i TN 2015-11-12
2015-05-25	89	Medborgarförslag	Remitteras till kommunstyrelsen för beredning	2015/189	Återkallat i KF 2015-10-26
2015-06-22	109	Medborgarförslag	Remitteras till kommunstyrelsen för beredning	2015/232	Besvarat i KF 2015-10-26
2015-06-22	110	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2015/248	Besvarat i TN 2015-11-12
2015-06-22	111	Medborgarförslag	Överlämnas till byggnadsnämnden för beredning och beslut	2015/252	Redovisad i KF 2015-11-30
2015-06-22	112	Medborgarförslag	Överlämnas till byggnadsnämnden för beredning och beslut	2015/253	Redovisad i KF 2015-11-30
2015-08-31	132	Medborgarförslag	Överlämnas till kommunstyrelsen för beredning	2015/285	Avslås i KF 2015-11-30
2015-08-31	135	Motion/uppdrag	Uppdrag till energirådgivaren att göra en utökad energi-	2014/341	Under handläggning
2015-08-31	136	Motion/återremiss	Återremittera motionen till samhällsbyggnadsförv.	2015/077	Besvarad i KF 2016-04-25
2015-08-31	137	Återremiss	Återremittera ärendet till kommunledningsförv.	2015/229	Beslut i KF 2015-10-26
2015-08-31	143	Medborgarförslag	Överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och beslut	2015/300	Besvarat i KF 2016-04-11
2015-09-28	154	Svar på motion	Bifaller motionen - återrapportering till KFI april 2016	2013/284	Redovisad i KF 2016-05-30
2015-11-30	185	Återremiss	Återremitteras till miljönämnden för fortsatt utredning	2015/395	Beslut i KF 2016-09-26

Datum	§	Ärende	Beslut	Dnr KS	Uppföljning
2016-01-25	7	Återremiss	Återremittera ärendet till kommunledningsförv.	2015/443	Beslutat i KF 2016-04-25
2016-01-25	9	Svar på motion	Orgutredn. Får i uppdrag att göra en utvärderin om 1 år	2015/109	Under handläggning
2016-01-25	10	Uppdrag till NN	Varje nämnd utarbeta anvisningar för hur avtal ska följas up	2015/365	Återrapportering i ÅR
2016-01-25	11	Medborgarförslag	Överlämnas till kultur- och fritidsnämnden för bered o beslu	2015/559	Under handläggning
2016-01-25	12	Medborgarförslag	Överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och beslut	2015/550	Återremiss till Ksau
2016-02-29	26	Uppdrag till NN	Översyn av förvaltnings- och nämndsorganisationen	2015/407	Under handläggning
2016-02-29	27	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2016/032	Under handläggning
2016-02-29	28	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2016/028	Besvarat i BYN 2016-04-27
2016-02-29	29	Medborgarförslag	Överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och beslut	2016/056	Under handläggning
2016-03-21	39	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2016/081	Besvarat i TN 2016-09-22
2016-03-21	40	Medborgarförslag	Överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och beslut	2016/087	Under handläggning
2016-04-25	60	Svar på motion	Motinen besvarad enligt tjustskriv från samhällsbyggnadsförv.	2015/077	Besvarad
2016-04-25	63	Medborgarförslag	Överlämnas till kultur- och fritidsnämnden för bered o beslu	2016/142	Under handläggning
2016-04-25	64	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2016/123	Under handläggning
2016-04-25	65	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2016/161	Under handläggning
2016-04-25	66	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2016/150	Besvarat i TN 2016-06-21
2016-04-25	67	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2016/158	Besvarat i TN 2016-09-22
2016-04-25	68	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2016/168	Besvarat i TN 2016-06-21
2016-05-30	86	Återremiss	Återremittera ärendet till KS	2016/005	Beslut i KF 2016-08-29
2016-05-30	87	Svar på motion	Avslå att-sats 2 i motionen, att-sats 1 besvarad enl yttrande	2015/148	Besvarad i KF 2016-05-30
2016-05-30	90	Motion	Överlämnas till byggnadsnämnden för beredning	2016/220	Besvarat i KS 2016-10-17
2016-05-30	91	Medborgarförslag	Överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och beslut	2016/235	Under handläggning
2016-06-20	102	Återremiss	Återremitterar ärendet till KS	2016/242	Beslutat i KF 2016-08-29
2016-06-20	104	Återremiss	Återremitterar ärendet till KS	2016/186	Beslutat i KF 2016-08-29
2016-09-26	137	Uppdrag till NN	Uppdrag till miljönämnden att komplettera sitt reglemente	2016/261	Under handläggning
2016-09-26	142	Medborgarförslag	Överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och beslut	2016/404	Under handläggning
2016-09-26	143	Medborgarförslag	Överlämnas till tekniska nämnden för beredning och beslut	2016/318	Under handläggning

2016-12-13

Lena Salomon

Alf Wahlgren

Uppdragsledare

Projektledare